

ročník 22 regionálny mesačník číslo 12 december 2012

*Pokojné prežitie Vianočných sviatkov, pohodu a lásku v rodinnom kruhu, dobrého zdravia a šťastia,
Vám praje kolektív pracovníkov NOS v Lučenci.* *****

PREDSTAVUJEME MESTÁ A OBCE NOVOHRADU

NOS Lučenec v rámci monitoringu miest a obcí regiónu uvádza cyklus „*Predstavujeme mestá a obce Novohradu*“. Ide o reportáže zamerané na oblasť miestnej kultúry. Pokračujeme obcami: Breznička a Mlázovo

Breznička

História: Prvá písomná zmienka pochádza z roku 1279 ako **Berzenche**. Obec vznikla skôr, pravdepodobne na pôvodnom území hradiska z 9. storočia. Okolo r. 1240 tu už stála pevnosť na vrchu **Cicvár** (320 m n.m.), ktorý sa vypína priamo nad obcou. Podľa archeologických výskumov sa na ňom nachádzalo drevené slovanské strážne hradisko už v 8.-9. storočí. Našla sa keramika tehlovočervenej farby. Archeologické nálezy boli objavené aj v lokalitách – Hrádok, Borčok, Červeň a Teľak.

Pomenovanie Breznička je údajne odvodené od briez, ktoré rástli pri rieke Ipel'. V roku 1773 sa názov zmenil na Breznica a v roku 1808 na Breznička. Územie Brezničky patrilo rodu Kačičovcov-Ettreovcov. Obec patrila viacerým zemepánom. V roku 1548 to bola rodina Berzency, v roku 1770 Jozef Okolicsányi, po ňom Jozef Duka a Jozef Bornemisza. V roku 1826 zemepánmi obce boli potomkovia Františka Szentványiho.

Pôvodný katolícky kostol bol zničený asi v r. 1460. Základy nového kostola boli položené 15. júla 1781 a stavba bola ukončená r. 1785. **Kostol rímskokatolícky** bol 11.9.1785 posvätený a zasvätený účte sviatku Narodenia Panny Márie. V 18. storočí stál v Brezničke kaštieľ, ktorý bol zbúraný v druhej pol. 18. storočia. Z kaštieľa preniesli rokokový krb a adaptovali ho ako bočný oltár zasvätený sv. Jánovi Nepomuckému. Za pôsobenia farára Ernesta Štefku bol do kostola

zakúpený nový organ a v r. 1958 bol upravený na el. pohon, najmä zásluhou farára Jána Belčányho.

Ďalšou pamiatkou obce je **evanjelický kostol** z roku 1862.

Breznička je rodiskom viacerých významných osobností: **Martin Morháč** (nar. 3.3.1864), literárny a osvetový pracovník, maliar a prekladateľ, používal pseudonym M. Breznický. V r. 1884 maturoval na gymnáziu v Lučenci, potom študoval teológiu v Bratislave. Pôsobil ako farár na rôznych miestach, naposledy

od r. 1906 ako farár slov. ev. cirkvi v Budapešti. V príspevku Školské zvyky v Ipelskej Breznici a Hornom Novohrade píše aj o Brezničke.

Morháč Martin (nar.3.3.1902), obchodník so stavebným materiálom v Brezničke, politik a verejný činiteľ. V r. 1939 jeden z organizátorov obrany hraníc na južnom Slovensku proti horthyovcom. Poslanec slovenského snemu v r. 1939- 43.

Doc. PhDr. **Ondrej Gábor**, CSc. (nar. 30.1.1922), slovenský matematik a pedagóg. Výsledky svojej práce zahrnul ako spoluautor do vysokoškolskej učebnice *Teória vyučovania matematiky I.* Bol členom redakčnej rady časopisu *Matematika a fyzika v škole*. Za jeho zásluhy mu bolo v roku 1984 udelené čestné členstvo JČSMF. Z množstva ďalších uznaní a vyznamenaní stoja v popredí čestné tituly Vzorný učiteľ a Zaslúžilý učiteľ (1973). Bol zakladajúci člen DOS Timrava v Lučenci, kde účinkoval ako herec, režisér v r. 1945- 1962. Dve sezóny ako hosť vystupoval v opernom súbore Divadla J. G. Tajovského v Banskej Bystrici, podieľal sa na činnosti Klubu priateľov Novohradu.

Na ľudovej škole v Brezničke študoval v r. 1915-21 aj **Eugen Jóna**, známy jazykovedec, rodák z obce Veľká Suchá. Pôsobil naposledy v Jazykovednom ústave Ľ. Štúra v Bratislave. Zaujímal sa aj o nárečie Novohradu.

Pokr. na str.2

Pokr. zo str. 1

Po smrti mu v r. 2009 vyšla kniha „Novohradské nářečie“. Osobitné miesto nielen v dejinách farnosti, ale aj obce má **Ján Belčány**, ktorý bol 12. júla 1946 vymenovaný za riadneho farára Brezničky a zotrval až do roku 1983.

Počas vojny z Brezničky padli dvaja občania – partizáni: **Laštík Ján** bol popravený v Lučenci Nemcami a **Murín Pavel** padol v boji 24. októbra 1944 v Lipovskej osade. Škoda, že chýba pamätná tabuľa alebo pomník.

Z tých ešte žijúcich nesmieme zabudnúť na **Pavla Geletu**. Možno mnohí ani netušia, že tento producent, ktorého spoločnosť AG studio produkovala slovenský film „Sokoliar Tomáš“ a iné, pochádza z Brezničky. Bol vedúcim produkcie filmu „Sám vojak v poli“ z r. 1964, ktorého premiéru vraj uvádzali aj v Brezničke. Ako producent, či vedúci výrobného štábu, sa podpísal pod viac ako dvadsiatu filmov (Demeterovci, Starý včelár a d.).

Znáмым učiteľom tanca v regióne bol **Ing. Ján Morháč**. Ako mládežník sa aj **Ing. Ján Nedbal** zapísal do tej novšej histórie, nielenže mal zásluhu na začatí organizovania nových aktivít, hral aj v domácom ochotníckom súbore a neskôr aj v DS Timrava v Lučenci.

Oblasť miestnej kultúry bola veľmi živá. Ľudovú obecnú knižnicu zriadili v roku 1930. Dodnes sa zachovali dve kroniky. **Obecnú kroniku** začal písať v r. 1929 Ján Pánik. **Pamätnú knihu obce Breznička** taktiež viedol od 1.11.1933 **Ján Pánik**, učiteľ a správca školy. Ako kronikár, v nej zaznamenal mnohé zaujímavosti:

- Na Fašiangy mládenci chodili z domu do domu, jedného mládenca obvinili povrieslom - slamou, dali naňho kabát, na krk zvonce a na hlavu starý hrniec.
- V roku 1919, v sobotu pred Turíčnym sviatkom došla do dediny 12 členná maďarská boľševická hliadka a išli smerom do „Kupeľa“.

Ján Pánik založil 28.4.1924 miestny odbor Slov. evanj. Jednoty (SEJ), vtedy mali 50 členov. Divadlá sa hrávali najskôr v hostinci Pavla Mlynárika – Doboša. Nacvičili dve predstavenia „*Chlapci na stráž*“ a „*Márnotratný syn*“. **Kultúrny dom** sa začal stavať v roku 1940 a slávnostne bol odovzdaný 28.6.1942. V roku 1943 sa postavilo aj drevené javisko.

Členovia SEJ 3.1.1944 odohrali premiéru hry „*Matka*“ v réžii Jána Pánika. Z hercov vynikli: Mária Almášiová, Mária Belicová, Oľga Pániková a Ján Gábor Jánošove.

Na Veľkú noc, v tom istom roku, uviedli hru „*Ofenzíva pána Konička*“, r. Eugen Spišiak a vystúpili s ňou aj v Kalinove. Miestny osvetový dom v Brezničke zorganizoval 13.1.1946 slávnostný večer pri príležitosti 1. výročia oslobodenia obce a uvedená bola hra „*Život vojenský, život veselý...*“, herci: Juraj Morháč, Marci Gábor, V. Gábor, M. Sršňová, E. Morháčová, Ján Almáš.

Najviac aktívni boli ochotníci, v r. 1952 nacvičili div. hru „*KUBO*“, kde hlavnú úlohu stvárnil Ján Gábor Jánošove a zároveň hru „*Statočný valach*“, v hl. úlohe sa predstavil Juraj Morháč. V roku 1953 sa začalo s prístavbou KD, v rámci nej sa postavilo aj nové, murované javisko. Pri závide Ipeľské tehelne pracoval div. ochotnícky krúžok ROH, v r. 1955 odohral dve div. hry „*Syn troch otcov*“ a „*Pytliakova žena*“. V roku 1958 nacvičili tri hry „*Ženský zákon*“ režíroval Ján Boroš a „*Proti svojej vôli lekárom*“ Ján Gábor. Patronátnu réžiu nad hrami mala Mária Markovičová, členka DJGT vo Zvolene a 23.2.1958 sa s ňou zúčastnili okresnej prehliadky ĽUT. Presne na Silvestra roku 1958 odohrali „*Spoločný byt*“, režisérom bol Ján Gábor Turičan, herci: J.Gábor-Turičan, Darina Geletová, Ján Morháč ml. a st., Eva Slavkovská, Magda Balkovská, Lena Kelemenová, Emil Vaculčíak, Ján Balkovský, Ján Hofman, Vlado Gábor. Posledným predstavením ochotníkov bola v roku 1967 hra „*Zlomená pýcha*“.

Potom nastala pauza dlhá 17 rokov. Tradíciu obnovili mladí ochotníci v roku 1984, keď 28.4. (predpremiéra) a 29.4. (premiéra) odohrali hru „*PÁVA*“ od B. S. Timravy. Režisérkou bola Mária Morháčová, herci: Iveta Svoreňová, Branislav Knechta, Jana Tóčíková, Tatiana Hlásniková, Katarína Šulajová, Ján Bella, Monika Hlásniková, Beata Zavaterníková, Marta Skypalová, Dušan Belányi, Ján Nedbal v dvojúlohe, Ondrej Komora.

V roku 1988 v Brezničke vystúpil DS Timrava z Lučenca s hrou „*Ženský zákon*“, účinkoval aj Ján Nedbal z Brezničky. Pri ŠK ZŠ bol v r. 1999 založený divadelný súbor „*ŽUŤMÁCI*“ pod vedením Jarky Mesiarikovej, 4. 5. 2000 mali

premiéru „*Zachráňte zem alebo Ako Kvapôčka putovala*“.

Ale nebolo to len divadlo, čo v Brezničke fungovalo. Podľa kroniky chodilo do obce putovné kino, na čom mal zásluhu aj rodák Ferko Geleta, premietačom bol Pavel Gábor Krajč. Pod vedením Zuzany Gáborovej bol v r. 1957 pri ZK ROH založený tanečno - spevácky súbor a dokonca si zadovážili aj kroje. Pracoval dlhé roky a viac ako 100 ľudových piesní obsahuje zborník pod názvom „*Kalinovským lpeľom bystrá voda tečie*“.

V r. 1986 zorganizovala obec podujatie pod názvom „*Spieva celá dedina*“, v rámci neho predviedli Jabčíkovy a Stoličkovy tanec. Do 31.12.1988 bol riaditeľom MKS Jozef Klimák, potom Bendíková Milada, vedúcou knižnice bola Mária Morháčová a vedúcim kina „*Ipeľ*“ Jozef Ševčík.

Ukážka nárečia: (Zdroj: Eugen Jóna: Novohradské nárečia, zapísal J. Matejčík 1963, rozprávala M. Hlásniková, 79 r.)

Pokrouce

A ňañika a či sťe viděli tie pokrouce, tie kvetavie na krajoch, čo tkali aj u Cíferou?

Viděla son ich, aľe me smo takie ňetkaľe. Me smo tkale takie: pamok červenej nasnovanej a z modren, čěnnen a zo zeľenen, páse smo preberale. Ve to dakode ňebolo tak. Iba hlatkie plátina tkale žene. Pravdaže ňi, ňebolo. Iba ľe(n) nasnovale preizu kočanu a poton do tej kočanej preidze nadreipale handre a hozakie – akuo prišlo, a tak to uš poton takie pásike ľen tkale. Ňeska je uš šetko inak, ako pre(t)ten bolo.

V minulosti sa udržiavalo viacero zvykov, ktoré takto opísal rodák z Brezničky: „Priadky a páračky sa stali svojským druhom zábavy, spojenej so spevom, rôznymi hrami a prekáračkami. Veľkonočné oblievačky mali taktiež svoje pravidlá. Mládenci dievča v „*spodnici*“ odvliekli k studní, kde ho obľiali pár vedrami vody, „*žebe nezvedlo*“. Potom nasledovalo pohostenie.

V predvianočnom čase bolo zvykom roznášanie oblátok po domoch, na Blažaja (3. februára) zbieranie slaniny a na Gregora (12.marca) zbieranie vajčiek na prílepšenie platu učiteľa- kantora. Tieto pochôdzky boli spojené s vinšovačkami a plnili ich školské deti“.

Zo zabudnutých tradičných pokrmov môžeme spomenúť:

Pokr. zo str. 3 Párovec, keď ešte nepoznali droždie a dedinské ženy piekli chlieb s kúskom cesta so zakvasenými otrubami. Z tohto kvasu podliahli vodou, ženy sformovali gule veľkosti päste, ktoré potom po usušení rozmrkli a použili do chlebového cesta namiesto droždia. V nádobe ostala nakyslá tekutina, kvasná voda. Tú gazdina podľa potreby doliala čistou vodou, pridala niekoľko hrstí prosa (žltej kaše), prisolila a naložila na sporák. Po zovretí bol párovec hotový. Nálesník, t.j. lokša pripravená z cesta so zemiakmi ako na halušky, alebo točnu (babu), upečenú na kapustnom liste. Fučka bola zemiaková kaša premiešaná s múkou.

Brezničania vynikali aj v športe. Hrával a hráva sa najmä futbal. Ale 30. okt. 1981 sa konal I. ročník BEHU VĎAKY, na druhom ročníku v r. 1982 boli aj pretekári z Dukly B. Bystrica. Tieto preteky sa konali až do roku 1989. Okrem toho začali v roku 1986 organizovať Štafetový beh vďaka z Brezničky na Kalište. **Pavel Gábor** z Brezničky patrí medzi slovenskú elitu v zimnom triatlone, na Slovenskom pohári 2007 obsadil 3. miesto.

Dobrovoľný hasičský zbor bol založený r. 1927, prvým veliteľom bol Martin Balkovský.

Významnou udalosťou bolo otvorenie železničnej trate prechádzajúcej z Lučenca cez Brezničku do Poltára v roku 1901.

Okolitá pôda bola vhodná na výrobu tehál, patrila Szentiványovcom, vyrábať sa začali od r. 1897. Výrobnú činnosť vykonával od r. 1904 Košťálka a jeho spoločníci Tausz a Raichman. Od r. 1908 patrili závod majiteľom Herczogovi a Kóhnovi. V roku 1946 bola postavená druhá továreň na výrobu škridlíc a tehál pod menom „Ipeľská továreň“ a založili ju Pavel Gábor s bratom Jánom. Základom dnešného závodu bol podnik „Bratia Križo, továreň na škridlu a tehly v Brezničke“. Ťažba sa spočiatku konala ručne, doprava hliny aj konským poťahom v Brezničke i Poltári. V Tehelni Breznička II sa prevádzal výpaľ v poľných peciach tzv. „Báňach“ Do tejto pece sa výlisky nosili a kladli ručne a taktiež ručne sa z nej aj vynášali.

V dokumentoch o histórii obce sa uvádzajú aj dve zaujímavosti, možno legendy a možno skutočnosti. Prvá vypovedá o zvonici s veľkým zvonom, ktorý bol tak obrovský, že nemal páru široko-daleko, údajne mali zvon podobnej veľkosti len v Banskej Bystrici. Tento zvon veriaci zo strachu pred Turkami zakopali do Ipeľa, na tajné miesto. Neskôr ho hľadali, ale márne, nikdy ho vraj nenašli. Druhou zaujímavou udalosťou v histórii obce bola navšteva samotného cisára Jozefa II. Tento, podľa protokolu fary breznicekej z r. 1863, navštívil Brezničku 6.júla 1783 za sprievodu poľných maršálov Zehntnera a Koloratha, keď sa vracal z Poľska. V pôvodnej kaplnke sv. Jána Nepomuckého bol cisár Jozef II. na sv. omši.

Súčasnoscť:

Obec patrí do mikroregiónu Háč. Breznička má 795 obyvateľov a starostom obce je **Milan Šulaj**. Do obce patria dve osady – **Červeň** (od 28.3.1960) a **Močár**, ale na mapách sa táto lokalita uvádza ako Močiar. Obecný úrad sídli v budove kultúrneho domu. V týchto priestoroch sa nachádza sála, zasadačka a knižnica. V obci je zriadená dvojtriedna ZŠ, riaditeľkou je Mgr. Andrea Plauchová, riaditeľkou MŠ je Marcela Staníková.

Vedením obecnej kroniky od r.1999 boli poverené pracovníčky OÚ – Jana Nedbalová a Iveta Pauerová. V Brezničke sa konajú rôzne podujatia.

Starosta obce Milan Šulaj

Obecný úrad a Kultúrny dom

Aj zásluhou Igora Gombalu a OZ Občania sebe, to bola najmä fašiangová zabíjačka.

V spolupráci so školou si každoročne pripomínajú koniec zimných podujatí, ktoré nazvali „Pálenie Moreny“.

Oslavujú Deň matiek. Popularitu si získal „Breznický majáles“, na ktorom sa okrem stavania mája predstavia programom aj v krojoch oblečení školáci,...

Pokr. na str.4

Pokr. zo str. 3 ...nechýba sprievod na koči či vždy aj známy folklórny súbor.

Ďalej je to športový deň v rámci MDD, Strašidlá či svetlonosi z tekvic, Mikuláš. Tradíciu majú adventné stretnutia v rímskokatolíckom kostole, 6. ročník regionálnej prehliadky speváckych zborov sa uskutoční onedlho - 8. 12. 2012 o 15.00 hod. Zásahu na organizovaní tohto podujatia má spevácky-chrámový zbor Campana, vedie ho **Oľga Jackuliaková-Budinská**.

Založený bol pri rímsko-katolíckej farnosti, prvé CD vydal v roku 2006 – Campana Vianoce, druhé v r. 2011 pod názvom Pater meus. Úspešne sa prezentuje na prehliadkach a festivaloch doma a v zahraničí. Ako víťaz krajskej súťaže postúpil na celoslovenskú súťaž zborového spevu dospelých – 20. 10. 2012 v B. Bystrici. Úspešný je aj detský zbor Campanela, ktorý vedie **Terézia Kelementová**.

Okrem toho v obci dobre funguje TJ Tatran Breznička a DHZ. Z remeselníkov je to najmä **Peter Vingárik** – kováč a reštaurátor.

Ani o prírodné či turistické zaujímavosti v Brezničke nie je núdza. V lokalite Močiar sa nachádza chránený strom – **Dub letný** (*Quercus robur*). Keďže jeho vek je odhadovaný na viac ako 300 rokov, koluje o ňom mnoho historiek.

Jedna vypovedá o tom, že údajne mali pod ním hlavný stan sovietske vojská pri oslobodzovaní a sedel pod ním aj sám maršal Malinovskij. Strom za chránený prírodný výtvor navrhla Božena Filová z Brezničky a vyhlásený bol r. 1986. Atrakciou by určite bola studňa na vrchu Cicvár. Pred pár rokmi sa ju rozhodli preskúmať s Miroslavom Drobňým aj speleológovia František Radinger a Peter Nociar. Žiaľ, dnes je táto bridlicou vykladaná a svojimi tajomstvami záhadná studňa už zakopaná.

Pri obecnom úrade sa nachádza informačná tabuľa cyklistického náučného chodníka, ktorého trasa vedie z Lučenca do Málinca.

O obci doteraz nebola vydaná žiadna publikácia. Dejiny farnosti spracoval Ján Belčány v r. 1958. V súčasnej dobe PhDr. Drenko spracoval materiál pre možné vydanie prvej monografie obce.

Zdroj: OÚ Breznička, internet, pripravovaný rukopis PhDr. J. Drenka – Monografia obce Breznička

Mládzo

História: Obec vznikla v 14. storočí, ale prvá písomná zmienka o dedine pochádza z roku 1436 a uvádza sa ako **Mlagho**. V roku 1773 sa jej názov zmenil na Mlazowo, v roku 1786 na Mlačovo, v roku 1808 Mlačová a od roku 1920 na dnešný názov Mládzo. Maďarsky Mlágó a neskorší názov **Nemesfalva** v preklade znamenajúci „Dedina zemanov“ bol pravdepodobne odvodený od veľkého počtu zemanov.

Etymologický výklad názvu obce je rôzny. Podľa niektorých sa odvodzuje od zakladateľa obce Mlagha či Mlád'a, iní od mládze, čiže trávy z druhej kosby. Od konca 16. storočia patrila obec Divínskemu a Šalgovskému panstvu. Zemepánmi bol rod Turičovcov, z ktorých pochádzajú aj Ettreovci. V roku 1828 mala obec 19 domov a 146 obyvateľov. Obyvatelia sa zaoberali poľnohospodárstvom, chovom dobytky a výrobou dreveného riadu.

V pečatidle obce Mládzo z roku 1837 vyrastá z pažite klas, po jeho strane je kolmo postavené čerieso a lemeš.

Z kultúrnych pamiatok či pamätihodností na území obce, je to najmä **kostol** evanjelický z roku 1865a drevená **zvonica**. Pôvodná zvonička bola postavená v Mládzo roku 1773, ale 4.júla 1836 Mládzo vyhorelo a zhorela aj zvonica. Výstavba **evanjelického kostola** sa uskutočnila počas pôsobenia farára Martina Šebóka. Predtým sa služby božie konali na

„tokoch“ (humnách). Keď sa v r. 1863 stal richtárom obce František Budinec, na pamiatku 1000 ročného príchodu vierozvestcov Cyrila a Metoda, odhlasovali stavbu riadnej modlitebne s oltárom. Ku chrámu bola pristavaná aj škola s bytom učiteľa. Základný kameň k modlitebni bol posvätený 8.júna 1865.

Pokr. na str. 5

Pokr. zo str. 4

Už 40 rokov má **pomník** padlým sovietskym vojakom. Nachádza sa v priestore miestneho cintorína a bol odhalený 9. 5. 1972. Na budove obecného úradu je umiestnená **pamätná tabuľa**, odhalená v r. 1974, na počesť dvom padlým občanom v SNP.

Mládzo bolo rodiskom, či pôsobiskom viacerých významných osobností. Z rodákov je potrebné spomenúť aspoň týchto:

Pavel Lacko sa narodil v r. 1838 a ako ev.a.v. učiteľ pôsobil v rodnej obci v rokoch 1858 - 1869. Prispieval svojimi „Dopismi z Novohradu“ do časopisu Obzor. Počas jeho pôsobenia bol postavený kostol a škola v Mládzo.

Ján Kačáni, nar. 1.9.1914, učiteľ, protifašistický bojovník, za SNP bol tajomníkom Revolučného NV v Klenovci a spolupracoval pri vydávaní miestneho časopisu Napred. Jeho meno je uvedené na pamätnej tabuli na budove OÚ.

KAČÁNI Vladislav, nar. 20. 5. 1933, psychológ, vysokoškolský učiteľ. V r. 1971 - 1995 pôsobil na Katedre pedagogickej psychológie Filozofickej fakulty UK v Bratislave, od r. 1995 na PgF UMB v Banskej Bystrici. Autor viacerých publikácií: Príručka z psychológie a pedagogiky, Úvod do pedagogiky a d'.

Z tých osobností, ktorí v obci pôsobili, si rozhodne zaslúži pozornosť **Július Pánik**, pochádzajúci z Ratkovej. V Mládzo učil v rokoch 1955 - 1965. Ako riaditeľ školy viedol školskú i obecnú kroniku Mládzo až do r. 1964. Patril medzi organizátorov kultúry v obci.

V r. 1970 - 1986 pôsobil ako riaditeľ Základnej školy v Lučenci (Haličská cesta). Na dôchodku žil v Ľuboreči, kde aj zomrel.

V súvislosti s Mládzom môžeme spomenúť aj rod **Gašparovičovcov**. Starý otec býval v Mládzo na stanici, jeho syn Vladimír bol učiteľom v Poltári, vnuk Ivan Gašparovič a súčasný prezident SR, sa narodil v Poltári.

Oblasti miestnej kultúry bola venovaná náležitá pozornosť. V roku 1929 bola založená Obecná ľudová **knižnica** v Mládzo. Vedenie obce schválilo postavenie **kultúrneho domu**, s výstavbou sa začalo 21.9.1952 a slávnostne otvorený bol v roku 1953.

Aj **ochotnícke divadlo** malo tradíciu, podľa vyjadrenia p. Dankovej, zástupkyne starostu, hrávalo sa od roku 1948 nepretržite takmer 25 rokov. V úlohách režisérov to boli - Zolo Dedinský, Július Pánik a Pavel Sabó. Z hercov vynikli Anna Danková, Pavel Kačáni, Želmíra Kačániová, Július Balkovský, Mária Rybárová, Pavel Frančok aď. Nacvičili veľa hier, napr. „Páva“ či „Škriatok“. Nevystupovali len doma, ale chodili aj na zájazdy, hrali v Cinobani, Málinci a ďalších obciach.

V minulosti sa dodržiavali viaceré **ľudové zvyky**. Pri krstoch sa spravidla podávali pampúšky. Keď sa išlo na pytačky, posielali sa koláče. Medzi svadobné zvyky patrilo aj víťanie nevesty medom a podávanie svadobného koláča radostníka.

Krátka ukážka z **nárečia**: „me tu pestujeme bezmála šetko okrem geregiňa a dákiho to ovocej, narančou, citronou,

a čo jej vén.“.

Svoje zastúpenie mala aj ľudová hudba. Túto ľudovú pieseň zaznamenal M. Laciak v roku 1880.

*Mamko, ožením sa
Syn moj, nesprobuj sa
Mamko, veď je pekná
Syn môj, nerobotná
Mamko, pekne pradie
Syn môj, rada kradne
Mamka, pekne zvära
Syn môj, ohovára..*

V Mládzo stál niekedy vodný mlyn, najskôr boli mlynármi Gombalovci a od r. 1935 Králikovci. Významnou udalosťou, ktorá ovplyvnila život obce, bola výstavba **železničnej trate** z Brezničky až do K. Huty. Prevádzka na trati bola zahájená 24.11.1901 a trať prechádzala cez Mládzo. Slúžila viac ako 100 rokov až do roku 2003, kedy bola uzavretá pre osobnú dopravu ako nerentabilná. Výstavba štátnej hradskej začala v r. 1955 a do prevádzky bola uvedená r. 1957.

So školou sa spájalo nielen divadlo, ale aj šport. Prvú gumennú loptu vraj priniesol do Mládzo učiteľ Ján Czibes a koženú Andrej Benedikty.

Šport, ktorý Mládzo preslávil, bol v prvom rade **volejbal**, začalo sa hrať v roku 1936. Bolo vybudované aj nové volejbalové ihrisko. A dnes mnohí ani netušia, že Mládzo hrávalo po oslobodení volejbal dokonca v II. lige.

Súčasnosc:

Mládzo patrí do mikroregiónu Háj. Obec má 108 obyvateľov. Starostom obce je **Miroslav Čičmanec**.

Prvý krát bol za starostu obce zvolený ešte v r. 1971, teda už je to 41 rokov. Potom študoval a od roku 1976 vykonáva túto funkciu nepretržite až dodnes. Je jediným starostom v okrese Poltár, ktorý zastáva tento post také dlhé obdobie. V podstate viac ako 40 rokov má zásluhu na všetkom, čo sa v obci vybudovalo.

Pokr. na str.6

Podľa jeho slov, už vo svojich začiatkoch, hneď v roku 1972 bol vybudovaný už spomenutý pamätník na cintoríne. A nasledovali ďalšie aktivity, družstvo, plynofikácia v roku 1998. Zástupkyňou starostu je pani Anna Danková.

Obecný úrad má sídlo vo vynovenej budove, v ktorej sa nachádza z druhej strany aj kultúrny dom. Knižnica sa nachádza v iných priestoroch. Na OÚ sa nachádzajú dve kroniky. Prvá, Kronika ľudovej školy, je vedená od roku 1946 a založil ju vtedajší riaditeľ školy Pavel Nemec. Druhá – Obecná kronika, je vedená od roku 1953 a prvým kronikárom bol pán Nemec, po ňom krátko Ján Rybár ml.

Zaujímavým podujatím, ktoré obec zorganizovala, bolo prvé **stretnutie rodákov** a uskutočnilo sa ešte v roku 2006. V obci pôsobia dve organizácie a to Poľovnícke združenie Mládzo a lesné pozemkové spoločenstvo.

Mládzo sa zapojilo aj do projektu otvárania studničiek a urobili takýto pekný drevený prístrešok.

O Mládze doteraz nebola vydaná žiadna publikácia, čo by sa malo v najbližšej budúcnosti možno zmeniť. Autorom rukopisu pripravovanej knihy pod názvom „Monografia obce Mládzo“ je PhDr. Jozef Drenko. Vydaná v tomto roku už asi nebude, nakoľko obec, ako vydavateľ, mieni navrhnúť a doplniť viaceré zmeny pôvodného rukopisu.

Podľa slov starostu obce, ani v iných oblastiach nezahŕajú, aj v tomto období prebiehajú prípravné práce na výstavbu obecného vodovodu, projekčne majú všetko zabezpečené, čakajú na výzvy, nakoľko všetko je otázkou financií. Držíme im palce.

Zdroj: Vlastivedný slovník obcí na Slovensku, pripravovaný rukopis J. Drenka – Monografia obce Mládzo, starosta obce, internet

Zvyky a povery v Novohrade:

Budiná: Na Štedrý večer sa držal pôst. Kto vtedy jedol mak, mal mať plno bích. Slobodné dievky mali vydržať do večera hladné, aby dostali dobrého muža. Deti mali za odmenu uvidieť malého Ježiška, či zlaté prasiatko.

Lupoč: Na slávnostnom stole býval jeden veľký kysnutý okrúhly koláč, ktorý sa celé sviatky nenačínal, aby sa vraj gazdovstvo nerozhádzalo.

Kalinovo: Gazdiná ostala po štedrovečernej večeri dlhšie sedieť pri stole ako ostatní, aby jej na jar kvočky dobre sedeli na vajciach. Gazdovia dávali na Štedrý večer dobytku chlieb s cesnakom, aby bol po celý rok zdravý.

Ľudia-roky-udalosti

Anna Šalgovičová: „Umenie a kultúra ma sprevádzali od narodenia“

Ekonomická inžinierka, podnikateľka v oblasti kultúry **Ing. Anna Šalgovičová**, rod. Barnová sa narodila 4. 10. 1947 vo Vidinej, okres Lučenec. Základné i stredoškolské vzdelanie získala v Lučenci, tu v r. 1966 maturovala na Strednej ekonomickej škole (SEŠ) v triede prof. Pavla Urbančoka. V r. 1978-82 študovala na Fakulte riadenia Vysoké školy ekonomickej (VŠE) v Bratislave.

V r. 2002-07 absolvovala Univerzitu tretieho veku v Bratislave. V r. 1966-73 pôsobila ako ekonómka na Finančnom odbore ONV v Lučenci. V r. 1973 sa presťahovala do Bratislavy, kde pôsobila ako ekonómka v týchto firmách: 1973-86 Ministerstvo školstva (MŠ) SSR, 1986-91 Západoslovenské kameňolomy a štrkopiesky (ZKŠ). Ako marketingová manažérka pracovala v r. 1991-96 v Poistovni Kooperativa, v r. 1996-2000 vo firme AXA – Bankové informačné systémy. V r. 2001 založila Umelecko-reklamnú agentúru Múzy, ktorej je majiteľkou. Takisto v r. 2001 sa stala zakladateľkou a prezidentkou Občianskeho združenia „Nádej na život“ v Bratislave.

Pani inžinierka, prenesme sa úvodom rozhovoru v myšlienkach do Lučenca vášho detstva a dospievania ...

Z mojej rodnej dedinky Vidiná sme sa do Lučenca presťahovali, keď som mala 2 roky a tu som žila až do svojich 25-ich rokov života. Tu som prežila prvé lásky a najkrajšie roky svojho života. Moji vynikajúci a láskaví rodičia mi zabezpečili krásne detstvo. Keď som mala 9 rokov, narodila sa moja vymodlená sestra Maruška. Umenie a kultúra ma sprevádzali od narodenia. Ako 5-ročná som po prvýkrát vystúpila na 1. mája v besiedke v parku v originálnom kroji z Polichna. Na II. ZDŠ na Haličskej ceste som bola členkou speváckeho súboru (Ján Števčok) i tanečného súboru (Anica Veselá), ktorí zanechali v mojej duši hlbokú stopu spolu s profesormi SEŠ – Ján Beránek, Pavol Urbančok, Karol Kalamár a Ján Vrabec. Počas týchto rokov sme spolu s Ľepim Szabóm a niekoľkými priateľmi založili Divadielko poézie a zároveň som účinkovala aj v divadelnom ochotníckom súbore Timrava. Bola som šťastným mladým človekom, mala som okolo seba veľa priateľov, angažovala som sa aj v okresnom i celoslovenskom mládežníckom hnutí. Zásadný zlom v mojom živote nastal v máji 1970, keď zákerná smrť nečakane ukončila život môjho milovaného otca.

V Bratislave žijete od r. 1973. Ako by ste stručne zhodnotili vaše pôsobenie v tomto meste?

Vyhrala som konkurz na ekonomický úsek MŠ v Bratislave, kde som vo februári 1973 nastúpila pracovať. *Pokr.str.7*

Pokr. zo str. 6...

Dievča z malého mesta prišlo do veľkomesta, kde nikoho nepoznalo a od základov zmenilo svoj život. Mala som šťastie na vynikajúceho šéfa – Jozef Bezák, ktorý mal 90% povahových vlastností môjho otca. Po 13-ich rokoch práce na MŠ som si našla prácu blízko domu v ZKŠ, aby som sa mohla venovať dcérke. V r. 1991 som vyhrala konkurz do Kooperatívy – 1. súkromnej poisťovne v SR, čomu som sa potešila. Bola to životná výzva a zmena od ekonomiky k náročnej tvorivej práci, pri ktorej sa vyžadovala dobrá znalosť nemčiny. Absolvovala som stáže v Rakúsku a vo Fínsku, práca ma bavila. Ale nič netrvá večne a tak som v r. 1996 nastúpila do útvaru marketingu v AXA, ktorá vyvíjala a implementovala software do slovenských bánk. Všetci boli prekvapení, že v 50-ke idem na novú parketu, hoci som vyhrala konkurzy do dvoch poisťovní.

Váš súkromný život?

Môj súkromný život sa vyvíjal tiež veľmi priaznivo. V r. 1976 som sa vydala za moju životnú lásku Jána, s ktorým žijeme krásny život. Najkrajším a najšťastnejším dňom v mojom živote sa stal 8. september 1979, kedy sa nám narodila dcérka Andrejka a stala som sa matkou. Dcéra úspešne vyštudovala kulturológiu na FF UK v Bratislave a pracuje v Slovenskej televízii. Mám krásnu rodinu, dobré zdravie i prácu, ktorá ma naplňa. Mojm najväčším koníčkom je divadlo a hudba, v minulosti to bola vysokohorská turistika a pestovanie chryzantém. Som šťastným človekom, mám veľa priateľov medzi deťmi i medzi dospelými vo všetkých oblastiach nášho života. Priatelia sú ako hviezdy na oblohe: aj keď ich nevidieť, sú stále pri nás.

V r. 2001 zakladáte Umelecko-reklamnú agentúru MÚZY. Mohli by ste nám trochu priblížiť jej činnosť?

Môj hlboký vzťah ku kultúre, ktorý sa ako zlatá niť vinie celým životom a kontakty s vynikajúcimi umelcami, ktoré som počas svojho života získala, boli veľkou devízou pri rozbiehaní tejto činnosti. Hneď som sa vrhla do veľkých projektov: organizovanie koncertov pre STV – Večer českých muzikantov, Vianoce 2001 – Peter Dvorský a hostia, Šanca na život, Sme tu – Vašo Patejdl, koncerty Heleny Vondráčkovej na Slovensku a i. Päť rokov som pracovala pre Kanceláriu preziden-

ta SR, pre ktorú som pripravovala rôzne kultúrne programy. V r. 2001-03 som pomáhala pri ART-Filme v Trenčianskych Tepliciach. Bola som dobrovoľnou členkou kultúrnej komisie pri MsZ v Lučenci a pre Lučenčanov som pripravila veľa krásnych podujatí s vynikajúcimi umelcami: K. Fialová, R. Brzobohatý, M. Dočolomanský, M. Paveleková, Jadranka, R. Kazík a mnoho iných.

Zároveň ste zakladateľkou a prezidentkou Občianskeho združenia „Nádej na život“, ktoré vystiera pomocnú ruku deťom s onkologickými chorobami ...

Logom nášho združenia je žlté červené srdce. Jeho ľavú časť tvorí slniečko a pravú časť ohnivočervené srdiečko. Vybrali sme si ho preto, lebo bez slnka a jeho svitu a bez srdca a lásky k celému svetu by nebolo života na tejto planéte. Túto dráhu mi predpovedala Prof. RNDr. Anna Strunecká, DrSc. z Prahy a už 11 rokov som prezidentkou tohto združenia a jeho duchovnou silou. Spolupracujeme so všetkými 3 onkocentrami na Slovensku – Bratislava, Banská Bystrica, Košice. Od založenia v r. 2001 sme nakúpili prístroje, ktorých bol nedostatok – monitory vitálnych funkcií, pulzné oximetre, infúzne pumpy a i. V r. 2006 sme prijali novú filozofiu „Deti a blankytný Jadran“ – je náš nosný projekt pre deti zo sociálne slabých rodín, ktorým pomáhame k ich uzdraveniu a prinavráteniu do života. T. r. sme boli pri mori už po ôsmykrát a odrekreovali sme cca 150 detí. Naším 2. projektom je „Pitný režim“, ktorý je veľmi dôležitý pri chemoterapii a rádioterapii a zabezpečujeme ho už 10 rokov spoločne s firmou Dolphin Slovakia. „Deti a divadlo“ je náš 3. projekt, v rámci neho financujeme vstupenky do divadiel, besedy s hercami a pod. Je to určitá forma psychoterapie, pomáhame deťom s mentálnym a fyzickým postihom. Naši sponzori sú našimi priateľmi a sme im za to vďační. Ľudskosť je rozmerom srdca, presahuje priestor a čas. Je šťastím a zázračným darom, že stretávame ľudí ochotných pomôcť, za čo všetkým ďakujeme.

Vaše plány do budúcnosti?

Každý človek aj vo vyššom veku snívá, má svoje nesplnené skryté túžby a priania. Aj ja snívam, nevnímam svoj vek, neprípúšťam si roky. Sny a plány by sa nemali prezrádzať, aby sa splnili. Ja vám však prezradím len toľko, že chcem

vo svojej charitatívnej práci pokračovať, lebo z nej mám radosť ja, ale najmä deti, ktorým pomáhame. Mojm životným krédom je výrok A. Paina: „To, čo robíme sami pre seba, umiera s nami. To, čo robíme pre druhých a pre svet, zostáva a je večné“.

PhDr. František Mihály

Pripomíname si:

Darina Bancíková

V mesiaci december 2012 si pripomíname nedeľu 90. narodeniny prvej evanjelickej farárky na Slovensku Dariny Bancíkovej. Evanjelicá a. v. farárka, katechétka **ThB. Darina Bancíková** sa narodila 31. 12. 1922 v Kokave nad Rimavicou, okres Poltár. V r. 1929-33 absolvovala ľudovú školu v Martine a tamže navštevovala v r. 1933-41 Reformné reálne gymnázium. V r. 1941-45 študovala na Evanjelickej bohosloveckej fakulte (EBF) UK v Bratislave. V r. 1941-46 pôsobila ako katechétka na Dievčenskom gymnázii v Banskej Bystrici a v r. 1946-51 ako lektorka vo vydavateľstve Tranoscius v Liptovskom Mikuláši. V r. 1951-62 vykonávala funkciu kapláňky, neskôr námestného kňaza v týchto evanjelických a. v. cirkevných zboroch: Liptovský Mikuláš, Stará Turá, Lučenec, Dolné Saliby, Drienovo. V r. 1962-63 bola väznená v Banskej Bystrici, Praha – Pankráci a v Pardubiciach. V r. 1963-68 pracovala ako referentka v Slovenskej štátnej poisťovni vo Zvolene. V r. 1968-96 bola farárkou evanjelického a. v. cirkevného zboru vo Veľkom Lome, od r. 1996 žila na dôchodku v Lučenci.

Je autorkou publikácií: Účasť ženy v cirkvi (1948), Divné sú cesty Božie (1951),

Pokr. na str. 8

Pokr. zo str. 7 ...God Works in Mysterious Ways (1996). Pravidelne prispievala do časopisov: Evanjelický posol spod Tatier, Cirkevné listy, Tvorba T, Stáž na Sione, Naša cirkev, Tranovský kalendár. Absolvovala niekoľko zahraničných študijných ciest v Nemecku a Rakúsku: Berlín, Drážďany (1968), Lipsko, Halle (1979), Mníchov, Augsburg (1980), Nürnberg (1989), Stuttgart (1992), Deutschfeistritz (1994) a i. Po celý svoj život sa riadila životným krédom: „Zásady Ježiša Krista podľa svojich schopností uskutočňovať v živote osobnom i spoločenskom“. Darina Bancíková zomrela 30. 7. 1999 v Horných Salibách, okres Galanta, pochovaná je v Kokave nad Rimavicou.

PhDr. František Mihály

Stalo sa v regióne:

Celoslovenský festival zhudobnených veršov

– 7. ročník

V našom regióne sa konal už siedmy ročník Celoslovenského festivalu zhudobnených veršov, prehliadka skupín a sólistov, prezentácia zhudobnenej národnostnej poézie v jazyku maďarskom. Viacdňový festival chce podporiť a podchytiť takýto žáner kultúrneho umenia. Nie súťažnou formou dať možnosť na konfrontáciu špičkových skupín a sólistov a pri tom inšpirovať ďalších záujemcov a talenty, aby sa venovali interpretovaniu zhudobnenej národnostnej poézie.

Festival vyhlasuje dvojročne Republiková rada Csemadoku. Organizátormi podujatia boli Csemadok – Novohradský oblasťný výbor so sídlom v Lučenci, Základná organizácia Csemadoku vo Fiľakove, Občianske združenie Sub Sole vo Fiľakove a Novohradské osvetové stredisko v Lučenci. Tohtoročný festival sa konal v dňoch **26.-27. októbra**, zúčastnilo sa celkom 10 účinkujúcich od Komárna až po Kráľovský Chlmec. Počas festivalu účastníci vystúpili v Lučenci, v Radzovciach, vo Fiľakovských Biskupiciach, v Kalonde a na galaprograme vo Fiľakove. Po galaprograme si na neformálnom stretnutí účastníci a organizátori vymenili názory k celému festivalu. Bolo veľmi potešujúce, že usporiadatelia pripravili zaujímavý zábavný program aj pre najmenších divákov. Hostom festivalu bola legenda maďarskej populárnej hudby, spevák, skladateľ, **Szörényi Levente** so skupinou **Miskolci Illés Emlék Zenekar**.

Organizátori ako aj účastníci boli spokojní s priebehom celého festivalu ako aj s návštevnosťou, ktorá bola na vysokej úrovni. Všetci sa zhodli na tom, že takýto žáner je potrebný a spestrí paletu kultúrnych aktivít v našom regióne.

Venujú sa tomu hlavne mladí ľudia a takýto festival im pomôže k zvýšeniu odbornosti a inšpiruje aj ďalších. *Podujatie sa konalo s finančnou podporou Úradu vlády SR, Banskobystrického samosprávneho kraja a Fondu Gábora Bethlena.*

Karol Galcsík

Predstavme si

divadelné súbory z prehliadky DOS v Tomášovciach:

„**TIMRAVA**“ História DOS v Lučenci sa začala písať v roku 1945, vtedy bol pri MO MS založený divadelný súbor, ktorý prijal názov Timrava. Členmi boli väčšinou učitelia, ale aj úradníci.

Prvým predstavením, už v okt. 1945 bola „Marína Havranová“ od Ivana Stodolu v réžii Pavla Karasa. Prvé predstavenie sa hralo v miestnosti Meštianskej besedy, potom v Živnostenskom dome a neskôr v Redute, ktorú však po zrútení časti javiska v r. 1969, pochopiteľne počas predstavenia, zatvorili na dve desaťročia. Timrava prešla dlhú cestu, slávy aj neslávy, ale v roku 1987 opäť povstala a hrať začala. Súbor uviedol od svojho vzniku viac ako 100 premiér. Vystriedalo sa mnoho režisérov a ešte viacej hercov. V súčasnosti je divadelný súbor členom OZ Timrava. Spomenúť je potrebné aspoň tie najväčšie úspechy. Až dvakrát vystupovali na scéne ND v Bratislave, 3x na celoštátnej súťaži Jiráskov Hronov. V r. 1953 si z Prahy priniesli titul „Laureát festivalu ĽUT“ za inscenáciu hry L. Mňačka „Mosty na východ“. Hra mala taký úspech, že štyria členovia DS (P. Karas, E. Ľuptáková-Nociová, O. Gábor a P. Danko) za vynikajúce herecké výkony dostali pozvanie za profesionálnych hercov do Dedinského divadla v Bratislave.

Kto by chcel vedieť viac o histórii súboru, režiséroch či hercoch, informácie získa na web stránke - www.oztimrava.sk, ale v r. 2010 vydali sprievodný bulletin pri príležitosti 65. výročia založenia.

„HAVKÁČI“ Keďže žijeme veľmi uponáhľane, v dobe počítačov a televízie, napadlo ma založiť si divadelný súbor, ktorý by priniesol trošku zmeny a ponúkol divákovi aj takýto program. V lete roku 2011 som sa rozhodla, že to skúsím. Oslovila som ľudí, o ktorých som bola presvedčená, že na to majú. Zohnala som scenár, rozdelila úlohy, zaobstarala kulisy a začali sme sa stretávať. Všetkým sa nám to zapáčilo a tak sme si aj súbor pomenovali. Náš súbor sa volá „HAVKÁČI“. Nacvičili sme komédiu od Pera Budáka **Klbko**, a 12.2.2012 na našu premiéru, sme vypredali kultúrny dom v Tomášovciach do posledného miesta. S hrou sme sa predstavili aj na Veľkej Vsi aj v Podrečanoch. Náš divák bol spokojný a to nás motivovalo ďalej. V jeseni sme mali Dni obce a tak sme prispeli aj my do programu predstavením **Kubo**, hru sme odohrali aj pre dôchodcov pri príležitosti mesiaca úcty k starším a tiež sme hrali aj v Haliči.

Hru sme si zopakovali aj na Divadelnej prehliadke v Tomášovciach. Nové predstavenie chceme začať v januári a hrať by sme chceli po Veľkej noci. Veľmi by som sa chcela poďakovať celému súboru za výbornú spoluprácu a pomoc. Majú môj obdiv a prajem im veľa zdravia a elánu do ďalších predstavení.

Hrnčiarová Ľubica

„STRAŠIDLÁ“ Lupočská divadelnícka mládež **STRAŠIDLÁ** Náš ochotnícky súbor vznikol na základe úspešného projektu podporeného Nadáciou SPP v programe Dedičstvo regiónov v roku 2010, vďaka ktorému sa nás zišiel pomerne hojný počet – až 15 mládežníkov, vzhľadom na takú malú dedinku. Postupne však, ako sa stupňovali nároky na učenie textov, naše rady sa preriedovali a v súčasnosti nás je 6. Začínali sme veselohrou na motívy hry **Strašidlo** od Ferka Urbánka, ktorá mala premiéru pri príležitosti Lupočskej hostiny v r. 2011. Kostýmy na hru sme si šili svojpomocne, kulisy nám pomohli vyrobiť, ale maľovali sme si ich sami. Ďalšiu hru **Verejné tajomstvo** na motívy hry Pokuta za hriech od Ferka Urbánka sme odpremiérovali v r. 2012. Úspešne sme sa zúčastnili Prehliadky ochotníckych divadelných súborov v r. 2012. Veľká vďaka patrí hlavne Novohradskému osvetovému stredisku v Lučenci, kde sa nám dostalo odbornej pomoci a podpory od p. Mgr. Boľoňovej.

Okrem nacvičovania divadelných hier sa venujeme aj písaniu a hraníu krátkych kabaretných scénok, s ktorými sme vystupovali na kultúrnych podujatiach organizovaných obcou – Silvester, Mikuláš pre deti, či Lupočská hostina. Momentálne sa venujeme písaniu novej hry, ktorú plánujeme nacvičiť na budúci rok. Radi by sme sa, pri ďalšom účinkovaní na poli ochotníckeho divadla, zúčastňovali na ďalších podujatiach NOS, ktoré spájajú súbory v okrese Lučenec a Poltár, spoznávajú sa a slúžia na zlepšovanie tejto našej spoločnej vášne.

Božena Petrusová, starostka obce

Na záver ešte jeden názor tej „najpovolanejšej“ herečky a bývalej dlhoročnej kultúrničky:

V dňoch 26. a 27.10. 2012 sa po niekoľkých rokoch konala prehliadka divadelných ochotníckych súborov v Tomášovciach. Hneď na úvod treba poďakovať Novohradskému osvetovému stredisku v Lučenci, že sa mu v týchto ťažkých časoch v kultúre, pri nedostatku finančných prostriedkov, podarilo túto prehliadku zorganizovať. Súčasťou prehliadky boli semináre, rozборы, ukážky práce s hercom a hlavne odovzdávanie si skúseností z nášho ochotníčenia. Úlohy rektora sa bravúrne ujal Mgr. art. Peter Dobiáš, ktorý vyzdvihol našu prácu, dal nám množstvo cenných rád do budúcnosti, ale čo je fakt, že aj mladý profesionálny herec si vie oceniť prácu ochotníckych divadelných súborov. Ďakujeme mu a tešíme sa i na ďalšiu spoluprácu s ním.

Veľké poďakovanie patrí i obci Tomášovce a hlavne jej starostovi pánovi Ing. Jánovi Mičudovi, ktorý sa úlohy hostiteľa zhostil bravúrne. Počas obidvoch dní nechýbalo občerstvenie, všetko bolo perfektne zorganizované a na záver podujatia nás úplne dostala tomášovská kapustnica. Ďakujeme.

*Za divadelný súbor Timrava **Lýdia Poláková***

Séria prednášok o rodinách Koháry a Coburg

v Mestskom vlastivednom múzeu vo Filakove

Organizátormi boli Hradné múzeum a Občianske združenie Koháry

- 7.novembra - **Komjáti Zoltán Igor, PhD.:** Fungovanie filakovského pohraničného hradu počas velenia hlavného kapitána Štefana Koháryho II. (1667-1682) – pred. v maď. jazyku.
- 14. novembra – **Pavol Hlodák:** Coburgovci a Muránske panstvo, pred. v slov. jazyku.
- 21. novembra – **Martí Tibor:** Koháryovské pamiatky františkánskej knižnice (v rámci prednášky sa uskutočnil krst katalógu knižnice pod názvom „Fond starých kníh františkánskeho kláštora vo Filakove“) – v maď. jazyku

Expedičná kamera

- NATIONAL GEOGRAPHIC ČESKO a HRADNÉ MÚZEUM VO FILAKOVE zorganizovali 29. 11.2012 filmový festival Expedičná kamera.

Je to festival o dobrodružstve, divokej prírode, extrémnych športoch a zážitkoch. Expedičná kamera je prehliadka najlepších outdoorových filmov uplynulej sezóny. Počas jedného festivalového večera, konajúceho sa vo viac ako tridsiatich mestách Slovenska, sa dalo zhladať sedem filmov. Cez strieborné plátno sa diváci mohli zúčastniť strhujúcich vodáckych expedícií, náročných expedičných putovaní africkým pralesom, zimných výstupov v Himalájach, ale aj skalných sólo výstupov, z ktorých aj skúseným horolezcom naskakuje husia koža. Miestom festivalu bolo HMF – Mestská knižnica vo Filakove Viac info: www.expedicnakamera.sk

AMFO

Vernisáž regionálnej výstavy fotografií členov AMFO sa uskutočnila 14.11.2012 v priestoroch Novohradského múzea a galérie v Lučenci. Najskôr všetkých prítomných privítala riaditeľka NMG, Mgr. Iveta Kaczarová. Výstavu otvorila Mária Ambušová, riaditeľka NOS, ktorá vo svojom príhovore vyzdvihla ústretovosť vedenia a pracovníkov NMG. Osobitne poďakovala Renate Adamovej za dlhoročné vedenia OŠ AMFO pri NOS v Lučenci. Výstavu odborne predstavil Mgr. Miroslav Zaťko z Banskej Bystrice.

Na výstave prezentovali svoju tvorbu 10 autori: **Katarína Čvikotová, Artur Jamnický, Zoltán Illés, Ľubomír Činčura, Miroslava Tkáčová, Jozef Beňovský, Marcel Mižúr, Martin Jaško a Peter Kovács.** V rámci tejto výstavy sa konala tiež autorská výstava fotografií **Roberta Schilla**, významného amatérskeho fotografa z Kokavy nad Rimavicou, ktorý v tomto roku oslávil svoje životné jubileum.

Pri tejto príležitosti mu Národné osvetové centrum v Bratislave udelilo **Medailu Daniela Gabriela Licharda** za rozvoj amatérskej fotografie. Cenu mu odovzdala Mária Ambušová. Zblahoželala mu prišli aj domáci, Janka Krotáková, Anna Beracková a Elenka Doricková z Kokavy nad Rimavicou. Výstava potrvá do 7.12.2012.

LITERÁRNY LUČENEC

Slávnostné vyhodnotenie VI. ročníka celoslovenskej literárnej súťaže vo vlastnej tvorbe sa uskutočnilo 14. 11. 2012 v obradnej sále MsÚ v Lučenci.

Hlavným organizátorom súťaže je Novohradská knižnica v Lučenci. V úlohe moderátorky sa predstavila ostrieľaná Renáta Perželová - Libiaková. Súťaž otvorila riaditeľka knižnice **PhDr. Mgr. Dáša Filčíková** a všetkých prítomných privítala primátorka mesta **PhDr. Alexandra Pivková**.

Súťažilo sa v troch vekových kategóriách, v poézii a próze. Odborná porota (Mgr. art. Katarína Hitzingerová, ArtD, Dušan Krnáč a Klára Volentová) mala čo robiť. Celkom bolo prihlásených 194 prác od 95 súťažiacich. Ocenených bolo 16 autorov, ktorých zoznam bol uverejnený v zborníku súťaže a v mestských novinách č. 23, fotogalériu si môžete pozrieť na web stránke - www.nklc.sk.

V rámci súťaže boli udelené dve ďalšie ceny. Mimoriadnu cenu primátorky získal **Peter Balko** a Cenu riaditeľky NK **Tomáš Gerbery**.

Rakonca

oslavovala

Celovečerný program FS Rakonca sa konal 23.11.2012 v sále MsKS Fiľakovo. Moderoval ho Karol Galcsík. V rámci programu sa uskutočnilo odovzdávanie ceny „Za kultúrny rozvoj Novohradu“. Ocenení boli: **Teleki Béla** z Biskupíc, dlhoročný, aktívny člen Csemadoku, dirigent **Fehér Miklós** z Fiľakova a ženský spevokol **Jazmín** z Radzoviec. Ceny za hodnotiacu komisiu odovzdal zástupca mesta Fiľakovo, Ing. Estefan Ladislav.

Program bol pestrý, účinkujúcich bolo neúrekom: ľudová hudba **FOLT** zo Šalgótarjánu, detský folklórny súbor **Szederinke** z Fiľakova, speváci - **Slovák Vili-**

am z Fiľakova, **Bastyúr István** zo Silice, speváčka **Benko Fruzsina** zo Šídu, tanečníci **Mezei Lajos** a **Mezeiová Margita** zo Silickej Brezovej, rozprávkári - **Antal Márk** zo Širkoviec a **Bukovics János**.

Napísali nám

NAŠE KROJE

v Novohrade - 7.11.2012

Kroj. Ešte v nie príliš vzdialenej minulosti bol úplne bežnou súčasťou života na vidieku. Dnes ho môžeme vnímať už len cez obrázky, fotky, či zhladiť ho na vystúpeniach folklórnych súborov. A to už je mnohokrát len modifikovaná forma jeho pôvodnej podoby.

Kroj býval najvýraznejším znamením príslušnosti k určitej obci, či regiónu. V cudzom prostredí sa práve podľa neho stretávali krajanovia, hoci sa predtým osobne nepoznali a posilňovala ich spoločnosť k rodnému kraju. Preč sú tie časy, keď sa po dedine v kroji chodilo. A skutočné skvosty originálnych krojov nájdeme už snáď len v súkromných zbierkach nadšencov pre tento druh obľuby našich tradícií.

Výstavu otvorila Alena Rezková, riaditeľka Domu MS, ktorá hneď v úvode privítala aj vzácných hostí, ... **Pokr. str.11**

Pokr. zo str. 10 ... a to pána Branislava Hámorníka, poslanca VUC BBSK a prednostu Obvodného úradu, pani Kvetoslavu Ďuriškovú, vedúcu Oddelenia školstva a kultúry na Mestskom úrade v Lučenci, ako aj pani Ivetu Kaczarovú, riaditeľku Novohradskej galérie a múzea v Lučenci. Sukne, lajblíky, košíčky, čepce, ale i plachty a obrusy z Ábelovej poskytol pán **Ján Ivanič**. Ako sám hovorí, je to len malá časť jeho zbierky, ktorú vlastní a stále rozširuje. Okrem odevných zvrškov má v zbierke aj iné predmety s vysokou historickou hodnotou. Svojím pútavým rozprávaním o vystavenej zbierke a detailoch jednotlivých kúskov, dokázal dokonale zaujať všetkých prítomných. Ábelovská paličkovaná čipka, stužkami a korálkami vyšívané čepce do modra i do červena ladené, sukňa s plachom, či sukňa nevesty to všetko veru polahodilo oku i dušu zážitkom pohladilo. Výstavu krojov vhodne dopĺňajú olejomaľby krojov z rôznych kútov Slovenska od autorky **Ivety Kuricovej** z Kalinova. A ak sa organizátorom na začiatku zdalo, že sa ľudia schádzajú pomaly, tak ešte pomalšie sa rozchádzali. Prezerali, obzerali, jemne brali do rúk tú čudnú krásu zručnosti našich predkov a odchádzali s poznaním, že veru máme svet, čo ukázať. A tak mi dovoľte na záver citovať Karla Plicku: „Človek v kroji nebol anonymný. Každý mal právo nosiť krásny kroj, ktorý ho povznášal, dával dôstojnosť, noblesu.“ Povedzte, nestálo by za to vrátiť sa ku krojom a svojim odevom hlásať príslušnosť k ľudskému spoločenstvu? Výstava trvala do 27. novembra.

Ing. Alena Rezková, riaditeľka Domu Matice slovenskej v Lučenci

Portréty 2012

Základná umelecká škola v Poltári sa zapojila do európskeho celoslovenského projektu koncertného cyklu „Portréty 2012“, ktorého organizátorom je New music for kids & Teens. Ide o medzinárodný európsky projekt, zameraný na šírenie hudby 20. a 21. storočia. Je súčasne jednou z hlavných aktivít medzinárodnej spoločnosti pre súčasnú hudbu slovenskej sekcie (ISCM). Projekt umožnil i ZUŠ Poltár zaregistrovať sa v databáze diel skladateľov, ktorí komponujú pre deti a mládež a stiahnuť si online repertoár sólových i komorných skladieb prevažne slovenských skladateľov. To bolo i podmienkou účasti v koncertnom cykle, aby na koncerte zaznievali skladby nielen svetových ale i súčasných mladých slovenských autorov.

Základná umelecká škola zorganizovala toto hodnotné koncertné podujatie 12. novembra 2012 v koncertnej sále ZUŠ a pozvala na tento koncert širokú verejnosť, ale i žiakov 5. – 7. ročníka hudobného odboru. Cieľom tohto koncertu bolo

aktívne zapojiť mladých interpretov, deti a mládež, ale i získať nových poslucháčov súčasnej hudby. Na koncerte zaznelo dvadsať programových sólových i komorných čísel, zverejnených v peknom bulletine, ktorého ozdobou bola i výtvarná práca Filipa Jakuša, žiaka výtvarného odboru. Koncert bol spestrený videoprojekciou, moderovaným slovom zo života a diela súčasných slovenských autorov. ZUŠ Poltár sa zaradila medzi umelecké školy, ktoré boli zverejnené i na veľkom pláťate hlavného organizátora celého podujatia v SR, ktorého vyvrcholením bude koncert hlavného európskeho mesta kultúry v Košiciach v roku 2013.

Mgr. Ľuboslava Slobodníková, riaditeľka školy

„Židovské komunity severného Novohradu“

V priestoroch Mestského vlastivedného múzea vo Filákove sa dňa 24. novembra 2012 o 16,00 otvorila výstava pod názvom „Židovské komunity severného Novohradu“. Expozícia inštalovaná v dvoch miestnostiach spomína na novohradské obete holokaustu a prezentuje predmety a písomnosti niekdajších židovských komunít Lučenca a Filákova, zo zbierok Štátneho archívu Banská Bystrica – pobočky Lučenec, Novohradského múzea a galérie z Lučenca a Hradného múzea vo Filákove, doplnené o artefakty a výtvarné diela lučeneckej Židovskej náboženskej komunity, deponované v Slovenskom národnom múzeu – Múzeu židovskej kultúry v Bratislave. Hlavným organizátorom výstavy je lučenecké občianske združenie **Phoenix Lutetia** a podujatie podporil Úrad vlády SR. Na vernisáži odznela prednáška **PhDr. Martina Korčoka** z Múzea židovskej kultúry SNM a vystúpi klezmer kapela Z'mirim z budapeštianskej umeleckej školy Lauder Javne. Výstava bude sprístupnená do 15. februára 2013.

Kurátorom výstavy je regionálny historik **RNDr. Jozef Puntigán** z Lučenca. Nižšie uvádzame jeho myšlienky napísané k výstave: „Čo znamená byť Židom? Je to jednoduchá otázka s ťažkými odpoveďami! Žid! Niekoľko obleje studený pot, iný spomína peniaze, moc a lesk bohatstva, zase iný si pomyslí na tragické osudy a niekto iba načúva. Po tom, ako im boli odobraté práva a boli diskriminovaní, prišli v polovici 19. storočia do Novohradskej župy prví Židia, ktorí sa stali hybnou silou obchodného a hospodárskeho života regiónu, aby sa po storočí pokoja museli opäť stretnúť s nenávisťou a opovrhovaním. S nenávisťou a opovrhovaním, ktorá ich v počiatkoch označovala žltými hviezdami a neskôr ich nahnala ako dobytok do get a v závere do koncentračných táborov, aby z ich tiel vyprodukovala mydlo. Židovský osud! Veľká časť priamych účastníkov s prekvapením skonštatovala, že ich domovy už nie sú ich domovami, všetko čo mali už neexistuje, alebo už nie je ich vlastníctvom! Hľadáme predmety, pamiatky. S trpkosťou zisťujeme, ako ich je málo. Niekoľko dokumentov, kníh, tór, svietnikov, malieb, fotografií. Asanované a chátrajúce budovy synagóg, opustené cintoríny a pamiatky niekdajších náboženských obcí.“

Mgr. Attila Agócs, riaditeľ Hradného múzea Filákovo

Vianočné zvyky a obyčaje

Štedrý deň

má viacero pomenovaní. V Novohrade sa používal termín **Kračún** (z lat. Creatio-narodenie) alebo **Dohvézdne den**. Mimoriadna starostlivosť bola venovaná úprave štedrovečerného stola. K slávnostne prestretému stolu si ľudia sadali podľa starého zvyku po objavení sa prvej hviezdy na oblohe. "Keď neskoršie zasadneme, budeme v lete meškať s robotou".

Babone

(povery) na **Dohvézdne večer**:

- ✱ na Dohvézdne večer, keď zvoní, tak má dievka zametať a poton višes smeti a zastať sa na metlu a ďe zvoní, na ktoré straňe, tak tan sa vidá
- ✱ na Dohvézdne večer, čo jedlí, tag nahávali omrvinke do Trech kráľou a poton kraván cecke kádili s ten, žebe kra-ve nežaloželo

(Zdroj: J. Matejčík: Lexika Novohradu)

V Tomášovciach na Štedrý deň pastieri oznamujú narodenie Kristovo na pamäť betlehenských pastierov. Tam tiež na Štedrý deň obväzujú stromy povrieslom, aby mali bohatú úrodu. Na Štedrý deň trasú tiež dievčatá strechu pokrytú doskami, ktorej vypadne zrno pšeničné, tá sa vydá za boháča, ktorej vypadne zrno ražné, tá sa vydá chudobne.

Iná vianočná zaujímavá povera: drobty od večere štedrovečernej si vezme dievča pod hlavu a cez noc sa jej sníva, kde sa vydá. Ráno na Boží Hod, keď vstane, vyjde na ulicu, v ktorej pes breše, do tej sa vydá.

(Zdroj: Vladimír Polívka: LUČENEC A KRAJ NOVOHRADSKÝ -1928)

Počas vianočných sviatkov mali v každej domácnosti nad stolom, na hrade zavesený malý stromček, skromne ozdobený. Bol tam až do Troch kráľov. Na Štedrý deň chodili dievčatá po dedine a spievali pod oknami:

Pri vašom stole vikvitla ruža, vašej panenke pekného muža.

Ňi tak pekného, ako dobrého, To ván vinšujen zo srcä mäho.

Na polnočnú omšu a cez Vianoce chodili mládenci a hrali ľudové divadlo „Chodenie s Berdon“. Tento zvyk sa v Kokave zachoval až do súčasnosti, a tak cez Vianoce vidieť mládencov či chlapcov oblečených v bielom. Za nimi ide Berdo v baraňom kožuchu a v úctivej vzdialenosti za ním pobehuje krdlík detí pokrikujúc: *Berdo ide! Berdo ide! Starý, na oferu!*

(Zdroj: Štefan Repčok: Kronika organizovaných foriem folklóru v Kokave nad Rimavicou)

Tradičné jedlá v Novohrade

Zloženie štedrovečerných jedál ovplyvňovalo aj vierovyznanie, ale skoro všade prevládali kyslé polievky. V katolíckych rodinách sa celý deň dodržiaval pôst a večera musela byť bez mäsa. Varila sa kapustnica a pridávali sa sušené hríby alebo šošovicová či fazuľová polievka.

U evanjelikov sa jedli klobásky a pečené mäso. Preto sa aj do kyslých polievok pridávali väčšinou údené klobásky.

Z múčnych jedál to boli opekané s makom, šúľance (šoprle, plžíke) alebo rezance. Niekde aj múčna kaša-chamuľa alebo kukuričná kaša. V Novohrade sa uvádza sa aj mrváň, upletený zo štyroch častí. Obľúbený bol aj kompót zo sušeného ovocia alebo z u varených jabĺk.

V Lexike Novohradu uvádza Ján Matejčík názvy jedál ako:

šiflíke – širšie a menšie rezance, **šoprle** – šúľance, **hárovec** – šiška, pampuška, **kisel** – kapustová polievka na zabijačke, **ferentóv** – kysnuté oparené makové cesto, **mrván** – závin z kysnutého cesta.

Recepty Márie Hajkovej.

rodáčky z Mýtnej, najznámejšej autorky slovenských kuchárskych kníh. Ľudovú a meštiansku školu navštevovala v Mýtnej. Od roku 1943 žila v Bratislave v slobodnom povolani ako autorka kuchárskych kníh. Z diel: Múčniky, Chcete si pochutnať?, Čo zo zemiakov a i. Prvá kniha tejto autorky Múčniky, vyšla v roku 1956 a hovorí sa, že na nej vyrastali celé generácie gazdiniek. Medzitým napísala ďalšie kuchárske knihy a boli preložené aj do iných jazykov. V roku 1995 jej vyšla kniha Dobrá kuchárka Márie Hajkovej, ktorá obsahovala úctyhodných 1476 receptov.

Vyprázaný kapor

600 g očisteného kapra, soľ, hladká múka, 2 vajcia, strúhanka, masť na vyprážanie
Očisteného, vypitvaného a umyťého kapra osušíme obrúskom, pokrájame na porcie, osolíme a necháme na chladnom mieste postáť. Potom obalíme múkou, rozšľaháme vajcami, strúhankou a v horúcej masť vyprážame z oboch strán do červena. Podávame so zemiakovým šalátom alebo so zemiakmi a s kyslou uhorkou.

Vianočná torta

Suroviny:

9 vajec, 220 g práškoveho cukru, ½ balíčka vanilínového cukru, 200 g zomletých orechov, 40 g hrubej múky, ½ balíčka prášku do pečiva.

Plnka: 150 g práškoveho cukru, 150 g masla, 80 g zomletých orechov, rum prekrájame, naplníme plnkou a spojíme. Povrch a boky polejeme rumovou polevou podľa chuti.

Rumová poleva: 260 g práškoveho cukru, 2 lyžice horúcej vody, 2 lyžice rumu, 1 lyžička oleja.

Postup:

Žĺtky vymiešame s cukrom a vanilínovým cukrom do peny. Z bielkov ušľaháme tuhý sneh a spolu s orechmi s múkou, v ktorej sme rozmiešali prášok do pečiva, ho zľahka primiešame k žĺtkom. Cesto nalejeme do vymastenej a múkou vysypanej tortovej formy a pomaly upečieme v mierne teplej rúre. Dobré vychladnutú tortu polevou a ozdobíme.

Plnka: Cukor a maslo vymiešame, pridáme orechy, rum a premiešame.

Rumová poleva: Cukor zalejeme horúcou vodou, pridáme rum, olej a vymiešame na hustú polevu.

*Mária Hajková:
Chcete si pochutnať? (1984)*

Plán výstav a podujatí NMG - december 2012

Poklady z bojnického zámku

- 12.12. 2012 - 10. 2. 2013,
vernisaž : 12. 12. o 16,00 hod.

Bojnický zámok patrí k najstarším pamiatkam na Slovensku. Prvá písomná zmienka o ňom je z roku 1113. Dnes majestátny zámok bol kedysi dreveným hradom. Postupne v priebehu 13. Storočia ho prebudovali na kamenné sídlo. V minulosti ho vlastnili najslávnejšie šľachtické rody, pričom jeho poslednými vlastníckmi boli Pálffyovci. Dnešnú podobu mu dal gróf Ján Pálffy prestavbou celého objektu na konci 19. Storočia. V súčasnosti je zámok sídlom múzea a je súčasťou Slovenského národného múzea. Spravuje vzácne zbierkové predmety, z ktorých viac ako 200 z oblasti výtvarného umenia a umeleckého remesla bude prezentovaných v priestoroch Novohradského múzea a galérie v Lučenci.

Medzihmla

- 8. 12. 2012 o 18,00 hod.

V priestoroch Novohradského múzea a galérie v Lučenci sa uskutoční v poradí už 4. ročník úspešného celoslovenského podujatia Medzihmla - autorské čítanie spojené s koncertom. Všetkých Vás srdečne pozývame.

Poklady minulosti

- stála expozícia z najcennejších zbierok Novohradského múzea a galérie z archeológie, histórie, etnológie a výtvarného umenia. Návštevníci môžu obdivovať poklady z doby bronzovej, striedoborný poklad mincí zo Šuríc, kópie zlatého pokladu objaveného v krypte kalvínskeho kostola v Lučenci, nálezy z archeologických lokalít Radzovce a Fiľakovo, historické sklo a smalty z produkcie už zaniknutých sklární a smaltovní, ľudovú hrnčinu z Haliče a okolia, župné kreslá a nábytok z interiéru Haličského zámku, ukážky najstarších historických kníh a výber z tvorby významných výtvarných umelcov novohradského regiónu.

Kam za kultúrou

BBSK – Novohradské osvetové stredisko Lučenec

2.12. Svetlo zo Solúna

– lit.-hud. pásmo k 1150. výročiu príchodu sv. Cyrila a Metoda
miesto: Divín o 14.00 hod.
a Halič o 16.00 hod.

8.12. Adventné stretnutie

– 6. ročník reg. prehliadky cirkevných a svetských spev. zborov
miesto: Rímskokatolícky kostol v Brezničke o 15.00 hod.

8.12. Radujme sa!

– predvianočný program
miesto: MsKS Fiľakovo

15.12. Posolstvo Vianoc

– pásmo vianočných zvykov a kolied v podaní FS Kokavan
miesto: Veľká Ves a Trebeľovce

BBSK – Novohradské múzeum a galéria Lučenec

Do 9.12. AMFO 2012

8.12. Medzihmla o 18.00 hod.

12.12. Poklady bojnického zámku
vernisaž o 16.00 hod.

Poklady minulosti

- stála expozícia z najcennejších zbierok NMG
miesto: NMG, Kubínynho nám. 3,
otvor.: ut.-pi.: 9.00-17.00,
ne: 14.00-17.00

BBSK – Novohradská knižnica Lučenec

do 7.12. – Najkrajšie detské české a slovenské knihy - výstava
miesto: NK – odd. pre deti a mládež,
počas otv. doby - 8.00-16.00 hod.

10.12. Beseda s lekárom, odborníkom na zdravý životný štýl. Koná sa v rámci grantového systému spoločnosti CBA Slovakia s.r.o a Centra pre filantropiu „Seniori v našom meste“.
miesto: NK – komunitná miestnosť o 13.00 hod.

**Mesto Lučenec – mestský úrad,
oddelenie školstva, sociálnych
vecí, kultúry a športu**

6.12.

Mikulášske divadelné predstavenie

Divadelný súbor
Pramienok pri CVČ
miesto konania :

Divadlo B.S. Timravy o 16:00 hod.

Mikuláš v meste

Rozsvietenie vianočnej
výzdoby v meste
Nám. republiky o 17:00 hod.

List Ježiškovi

Pokus o rekord o najdlhší list Ježiškovi
– vyhlásenie rekordu
miesto konania: Nám. republiky
o 17:00 hod.

8.12. Zaslúbená zem

Pôvodný slovenský muzikál
o putovaní Izraelitov po púšti
z egyptského zajatia
do Zaslúbenej zeme,
organizované v spolupráci
s Bratskou jednotou baptistov
Lučenec.

Miesto konania:

Divadlo B.S. Timravy o 17:00 hod.

16.12. Svieť svetlo sviet'

Ekumenické vianočné stretnutie
Kubínyho nám. o 16:30 hod.

21.12. Vianočná veselica

Predvianočná atmosféra na Námestí
republiky od 15:00 hod.

- ➔ vianočný program ZUŠ
z Lučenca
- ➔ vystúpenie Sendreiovcov
od 18:00 hod.
- ➔ vyhodnotenie rekordu
Najdlhší list Ježiškovi
o 19:00 hod.
- ➔ zábavný program
s J. Pročkom
- ➔ voľná zábava pri hudbe

26.12. Vianočný beh

Športové podujatie,
ktoré už neodmysliteľne
mesta Lučenec
miesto konania:

Štart pred budovou

Divadla B.S. Timravy o 10:00 hod.

31.12. Silvester v meste

- Víťanie nového roka
Miesto konania:

Námestie rep. o 22:00 hod.

Fíľakovo

6.12. **Mikulášsky večerok** v MsKS
o 17.00 hod.

8.12. Radujme sa!

Vianočný trh od 15.00 hod. pred
MsKS a vianočný program
o 17.00 hod. v MsKS,
org.: OZ Csemadok

9.12. Vianočný program

v MsKS o 14.00 hod.,
organizátor: Dom Matice slovenskej

16.12. Vianočný koncert

v MsKS o 17.00 hod.,
organizátor: OZ Melódia,
spoluorg.: MsKS

18.12. Prezentačia knihy

Zoltána Partiho pod názvom:
Fíľakovskí baróni, grófi, zemepáni
miesto: MsKS o 17.00 hod.,
organizátor: MsKS, spoluorganizátor:
OZ KOHÁRY

21.12. Vianočný koncert

sk. FUNK ROCK BAND,
miesto: MsKS o 19.00 hod., org.:
MsKS

31.12. Silvestrovská zábava

v MsKS od 19.00 hod.,
organizátor: MsKS

Poltár

16.12. Vianočný koncert

ženského spev. zboru LETOKRUHY
v ev. kostole o 15.00 hod.

22.12. Vianočný program

– divadlo detského diváka,
Stratené snehobiele Vianoce
(vianočné súťaže, snehová fontána,
darčeky) a spevák Marian Bango,
miesto: pred KD od 12.20 hod.

Súťaž vo varení punču,

manželka primátora varí
vianočnú kapustnicu,
vystúpenie ženského speváckeho
zboru Letokruhy,
miesto: zábavný štvorec

31.12. Silvester

a víťanie Nového roka 2013
od 22.00 hod.– ohňostroj, víno,
sk. MIRAL

Kokava nad Rimavicou

9.12. Adventný koncert,

miesto: evanjelický kostol
o 15.00 hod.

14.12. Pravá domáca zabíjačka

s ochutnávkou zabíjačkových špecialít
a vianočných punčov
námestie od 14.00 hod.

Posolstvo Vianoc – Betlehemci

námestie o 17.30 hod.

Výstava vianočných ozdôb

spojená s predajom
vernisáž v KD o 14.00 hod.

Buzitka

22.12. " Vianočné zvyky,

koledy, vinše a posedenie pri punči"
– vianočný program folkloristov,
miesto: KD Buzitka o 15.30 hod.

MEDIÁLNI PARTNERI - MEDIÁLNI PARTNERI - MEDIÁLNY PARTNERI

REKUS - regionálny kultúrny mesačník. **VYDÁVA:** Novohradské osvetové stredisko, Kármánova 2, 984 01 Lučenec. Registrované na MK SR – evidenčné číslo: EV 3991/10. **ISSN** 1338-9939, **IČO** 45 020 094, **REDAKTOR:** Michal Abelovský, tel.: 45 12 703, 45 131 78. **GRAFICKÁ ÚPRAVA:** Renáta Adamová **ZODPOVEDNÁ:** Mária Ambrušová, riaditeľka NOS v Lučenci
E-mail: noslc@noslc.sk, abelovsky@noslc.sk, **TLAČ:** NOS v Lučenci, www.noslc.sk

NEPREDAJNÉ